

Tabela e përmbajtjes

Fjala e drejtorit të përgjithshëm	 3
1. Parimet bazë 1.1. Zotimi ndaj këtij Kodi dhe zbatimi i tij 1.2. Zbatimi I Kodit 1.3. Informacione, pyetje dhe sugjerime të tjera	 4
2. Standardet tona	6
2.1. Marrëdheniet me klientin 2.1.1. Konfidencialiteti, privatësia 2.1.2. Produkte dhe shërbime të shkëlqyera 2.1.3. Drejtësia 2.1.4. Mbrojtja e investitorit 2.1.5. Konflikti i interesit	 Ū
2.2. Marrëdhëniet me Investitorët 2.2.1. Krijimi i një vlere të qëndrueshme 2.2.2. Mbrojtja e reputacionit 2.2.3. Transparenca	 9
2.3. Marrëdheniet me punonjësit	 10
 2.3.1. Praktika punësimi të drejta 2.3.2. Jo diskriminim apo ngacmim 2.3.3. Jo dhunë 2.3.4. Shëndet dhe siguri në punë 2.3.5. Aktivitetet e Biznesit Privat 2.3.6. Të flasësh në emër të bankës, Mediat sociale 2.3.7. Mbrojtja e aseteve 	
2.4. Përputhja me Ligjet dhe Rregulloret tona 2.4.1. Përputhja me rregullatorët 2.4.2. Bashkëpunimi me autoritetet 2.4.3. Financa dhe raportimi 2.4.4. Taksat 2.4.5. Konkurrenca e drejtë 2.4.6. Lobimi	 13
2.5. Lufta kunder krimit financiar 2.5.1. Mitmarrja/mitdhënia dhe korrupsioni 2.5.2. Pranimi dhe dhënia e dhuratave dhe ftesat 2.5.3. Zapobieganie praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu 2.5.4. Sanksionet ekonomike, embargo 2.5.5. Wykorzystywanie informacji wewnętrznych i nadużycia na rynku	 14
 2.6. Përgjegjësia sociale dhe mjedisore 2.6.1. Përgjegjësia e korporatës sonë 2.6.2. Të drejtat e njeriut 2.6.3. Mbrojtja e mjedisit 2.6.4. Kontributi në shoqëri 	 17

Fjala e drejtorit të përgjithshëm

Kodi i Etikës ka për qëllim të na udhëheqë në veprimtarinë tonë të përditshme me te gjitha palët, brenda dhe jashtë bankës. Kryerja e veprimtarisë sonë në mënyre etike, të ligjshme, me përgjegjshmëri dhe qendrueshmeri është thelbi i kulturës së organizatës sonë.

Duke qenë se ne ushtrojmë aktivitetin në vende të ndryshme dhe kolegët tanë janë qytetarë të shteteve me ligje, rregullore dhe kultura të ndryshme, është angazhimi ynë që të ushtrojmë veprimtarinë në përputhje me standardet e larta të sjelljes etike përtej kufijve kombëtare.

Duhet që të gjithë punonjësit ta kuptojnë dhe të veprojnë gjithnjë sipas ketij Kodi, dhe ne mbeshtetemi te integriteti i tyre personal për të mbrojtur dhe përmirësuar më tej reputacionin tonë. Është përgjegjësia e gjithsecilit që të veprojë sipas

Kodit të Etikës dhe nëse është e nevojshme, të kërkojë ndihmë nga drejtuesit perkates, specialistët e përputhshmërisë apo nëpërmjet kanaleve të tjerë që janë vene në dispozicion per kete qellim. Drejtuesit duhet të jenë shembull për vartësit e tyre dhe të trajtojnë menjëherë, me respekt dhe në mënyrë të rezervuar, çdo shqetësim të tyre për cdo mospërputhshmëri te mundshme.

Duke arritur standarde të larta dhe duke vepruar sipas Kodit të Etikës, secili punonjës kontribuon në krijimin e imazhit te mire per Grupin tonë nga ana e të gjitha palëve të përfshira, e mbi te gjitha klientët tanë, aksionerët, partnerët dhe publikun e gjerë.

Nëse ju viheni në dijeni të ndonjë veprimi që mund të cënojë Kodin e Etikës dhe mund të verë në rrezik Grupin tonë, ne mbështetemi tek ju dhe ju kërkojmë të flisni.

Johann Strobl

Në emër të Bordit Drejtues të RBI-së

1. Parimet bazë

Raiffeisen Bank International AG (RBI), është bashkëngjitur pandashmërisht me Grupin Austriak të Raiffeisen Banking Group. Parimet bazë që qeverisin grupin tonë rrjedhin nga filozofia e Friedrich Wilhelm Raiffeisen (1818-1888), i cili mendonte që të gjitha aktivitetet ekonomike duhet të bazohen në solidaritetin social, ndihmën në grup dhe qendrueshmërinë.

RBI dhe kompanitë e varura prej saj (RBI GROUP) janë aktorë të rëndësishëm ekonomik në Austri dhe shumë vende të tjera ku ato veprojnë. Ne jemi të angazhuar ndaj një menaxhimi të qendrueshëm të korporatës dhe përgjegjësisë sociale dhe ambientale që lidhet me të. Roli ynë si një partner i drejtë në botën e biznesit karakterizohet nga përgjegjësia ndaj të gjithë palëve tona, sidomos klientëve tanë, furnitorëve, anëtarëve të stafit dhe aksionerëve, ashtu si edhe ndaj të gjithë shoqërisë.

Kodi i Etikës i grupit RBI krijon themelin e kulturës së një korporate që përqafon shpirtin e integritetit. Ai bazohet në vlerat tona të korporatës dhe në parimet e etikës, megjithatë nuk mund të mbulojë cdo situate. Dispozita të veçanta mund të gjenden në rregulloret e brendshme në zbatim. Të gjitha dokumentat e qeverisjes duhet të jenë në linjë me parimet e përcaktuara në këtë kod. Kodi është bërë për të siguruar që sjellja jonë në marrëveshjet e biznesit dhe çëshjet e etikës të jetë në përputhje me standardet tona të larta.

1.1. Zotimi ndaj këtij Kodi dhe zbatimi i tij

Ky kod duhet të zbatohet me kujdes nga të gjithë punonjesit. Gjithashtu, kërkohet që të gjithë personat që veprojnë për, apo i sigurojnë shërbime grupit Raiffeisen, si dhe të gjithë partnerët e tjerë në biznes, të aplikojnë rregulla dhe standarde të njëjta apo të ngjashme me këto të përcaktuara në këtë kod.

Ndërkohë që kodi është i detyrueshëm se brendshmi për të gjithë grupin Raiffeisen, ai nuk duhet të ngreje ndonjë të drejtë apo detyrim të një pale të tretë përkundrejt anëtarëve të grupit Raiffeisen.

Çdo anashkalim nga ky kod duhet të bazohet në vendimin e Këshillit Drejtues të RBI-së dhe duhet të bëhet publik në masën e lejuar me ligj apo rregullore te brendshme ose te jashtme te autoriteteve respektive.

1.2. Zbatimi I Kodit

Vendimet dhe situatat janë shpesh komplekse. Në një vendim apo situatë kur nuk është e qartë se çfarë veprimi duhet ndermarrë, duhet t'u jepet përgjigje pyetjeve në vijim:

- » A kam njohuri të vlerave bazë të grupit Raiffeisen?
- » A kam informacion të mjaftueshëm për të marrë vendimin e drejtë në situatën në fjalë?
- » A kam konsideruar dhe identifikuar opsione apo alternativa të tjera?
- » A është veprimi im në përputhje me ligjin dhe kodin e etikës dhe politika të tjera të aplikueshme?
- » A eshte veprimi im i drejte dhe a mbeshtet perpjektjet tona per qendrueshmeri?
- » A ka argumenta apo justifikime të qarta dhe objektive për një veprim të veçantë apo ka ndonjë faktor motivues jo të drejtë?
- » A mund të justifikoj unë veprimin tim ndaj të tjerëve në grupin Raiffeisen apo ndaj autoriteteve kompetente?
- » A do të ndjehesha unë mirë nëse veprimi im apo situata përfundon në përdorim publik apo në shtyp?
- » A mund të shpjegoj unë dhe të mbroj në mënyrë të drejtë veprimin tim, nëse do të pyetesha për të më vonë?

Punonjësit janë të detyruar të veprojnë me përgjegjshmëri, nuk duhet të përfshihen në asnjë lloj sjellje jo të duhur, sidomos, të injorojnë me dëshirë apo qëllim, të shkelin apo të kërkojnë nga të tjerët të shkelin rregullat e aplikueshme te ketij kodi.

Punonjësit duhet të ngrenë çdo shqetësim apo të raportojnë në kohën e duhur tek drejtuesit e tyre, Zyren e Perputhshmerise lokale ose te grupit, çdo përpjekje për mashtrim apo shkelje të mundshme të ligjeve, rregullave apo rregulloreve.

Çdo raportim mund të bëhet gjithashtu nëpërmjet Linjës së Sinjalizimit. ² Të gjitha raportimet trajtohen në mënyrë konfidenciale. Punonjësit që raportojnë me dëshirën e mirë nuk duhet të kenë frikë ndaj ndonjë masë penalizuese. Çdo menaxher është përgjegjës për krijimin e një ambienti pune ku nuk ekziston hakmarrja. Hakmarrja si dukuri konsiderohet nga ne si e patolerueshme dhe shfaqje të saj nga ana e Drejtuesve ose punonjësve do të shoqërohet me masa ndëshkuese.

SHKELJET

Kodi i Etikës së grupit RBI përbën një pjesë integrale të kushteve të përgjithshme të punësimit dhe mbikqyr dhe regullon të gjitha aktivitetet tona. Gjithashtu, ai mbulon disa detyrime qe vazhdojnë edhe pasi punonjësi është larguar nga grupi Raiffeisen. Si rrjedhim, çdo shkelje e Kodit të Etikës së grupit RBI do të ketë pasoja sipas kodit të punës, përfshi edhe ndërprerjen e marrëdhënies së punësimit.

1.3. Informacione, pyetje dhe sugjerime të tjera

Intraneti dhe/ose faqet elektronike të grupit RBI sigurojnë infomacion shtesë dhe detaje kontakti që mund të përdoren për të bërë pyetje dhe/ose raportuar çështje të etikës.

2. Standardet tona

2.1. Marrëdheniet me klientin

2.1.1. Konfidencialiteti, privatësia

Ne mbrojmë dhe përdorim në mënyrën e duhur çdo informacion personal dhe konfidencial të klientit. Ne japim infomacion vetëm për të qenë në përputhje me ligjet dhe rregulloret në fuqi, ose në rastet kur është specifikisht e lejuar prej tyre.

2.1.2. Produkte dhe shërbime të shkëlqyera

Ne sigurojmë produkte dhe shërbime për të cilat ne kemi liçencat përkatëse, ekspertizën e duhur dhe infrastrukturën në vend. Ne jemi të zotuar të ofrojmë produktet dhe shërbimet tona në përputhje me interesat e klientëve tanë në mënyrën më të mirë të mundshme. Qellimi yne eshte te ofrojme produkte dhe sherbime te qendrueshme per te mbeshtetur klientet tane ne transformimin e tyre ne nje te ardhme me te qendrueshme, duke dhene keshtu nje kontribut pozitiv per shoqerine.

2.1.3. Drejtësia

Ne aplikojmë një nivel të lartë integriteti në marrëveshjet tona, dhe ndjekim çdo detyrim të aplikueshëm ligjor dhe rregullator në lidhje me mbrojtjen e konsumatorit. Ne i trajtojmë klientët me respekt të plotë. Metodat e marketingut apo publiciteti i rremë ose keqinformues janë të papranueshme për ne. Ne kërkojmë të shmangim riskun e klientëve me mbingarkesë borxhi dhe i trajtojmë drejtësisht klientët që janë duke patur vështirësi ripagimi.

2.1.4. Mbrojtja e investitorit

Ne gjithmonë duhet të japim informacionin e duhur tek klientët dhe investitorët, dhe të këshillojmë bazuar në kushtet e klientit të cilat janë të njohura për ne. Megjithatë ne nuk japim këshilla mbi taksat. Të gjithë punonjësit të cilët japin shërbime investimesh apo shërbime shtesë si edhe ndonjë funksion përkatës mbështetës, janë të detyruar të zbatojnë liqjet dhe rregulloret përkatëse.

2.1.5 Konflikti i interesit

Ne jemi të përkushtuar për të identifikuar dhe shmangur konfliktin potencial të interesit në aktivitetet tona dhe kemi udhëzime të forta të brendshme për këtë çështje. Punonjësit duhet të sigurojnë që interesat e tyre nuk bien në konflikt me detyrimet e tyre ndaj bankës apo me detyrimet e bankës ndaj klientëve.

2.2. Marrëdhëniet me Investitorët

2.2.1. Krijimi i një vlere të qëndrueshme

Ne jemi të zotuar ndaj një interpretimi të gjerë të qëndrueshmërisë, duke konsideruar ndikimin afat gjatë financiar, social dhe ambiental të aktiviteteve tona. Kjo reflekton vlerat tona bazë dhe rrit mundësinë për të siguruar produkte dhe shërbime të shkëlqyera për klientët tanë. Zotimi ynë bazohet në qeverisjen e mirë dhe në standardet globale (përfshirë Paktin Global të Kombeve të Bashkuara dhe Principet per Veprimtari bankare te Pergjegjshme) për praktika të përgjegjshme biznesi, menaxhim aktiv të operacioneve tona, menaxhim të kujdesshëm të riskut dhe analizë/kërkim. Ne jemi të zotuar për të mirëmbajtur dhe përmirësuar vazhdimisht një kontroll të brendshëm efektiv dhe sistem menaxhimi të riskut. Ne disponojmë planet e duhura të vazhdimësisë së biznesit.

2.2.2. Mbrojtja e reputacionit

Ne komunikojmë dhe ndërveprojmë në mënyrë të drejtë e të ndershme me të gjithë grupet/palët tona. Është përgjegjësia jonë të ruajmë reputacionin tonë.

2.2.3. Transparenca

Transparenca në lidhje me informacionin e korporatës sonë është çelësi i performancës sonë dhe një element i rëndësishëm i qeverisjes së korporatës sonë. Ne e tregojmë nëpërmjet cilësisë së lartë të komunikimeve të korporatës sonë dhe jemi të hapur për të ndarë informacionin e korporatës edhe në rastet kur kjo është e vështirë për ne. Ne komunikojmë me të gjitha palët në një mënyrë të shpejtë, të saktë dhe të plotë brenda limiteve statutore.

2.3. Marrëdheniet me punonjësit

2.3.1. Praktika punësimi të drejta

Praktikat e drejta të punësimit janë më shumë se vetëm një mjet për mbajtjen e grupit RBI në përputhje me ligjet e aplikueshme të punësimit. Ato kontribuojnë në krijimin e një kulture respekti. Ne synojmë të jemi një grup kompanish ku duan të punojnë me të mirët, ku njerëzit merren në punë dhe promovohen në bazë të meritave të tyre (eksperiencës profesionale dhe performancës), ku ofrohen mundësitë per zhvillim dhe ku mund të arrihet një balancë e mirë midis kohës së punës dhe jetës private. Ne vlerësojmë punën në grup brenda apo ndërmjet njësive, divizioneve dhe vendeve dhe ne ndihmojmë njerëzit tanë të zhvillojnë të gjithë potencialin e tyre. Ne inkurajojmë anëtarët e stafit tonë të jenë proaktivë dhe të ndërveprojnë në mënyrë konstruktive me ndryshimet, duke u paraprirë atyre sa herë është e mundur. Ne kërkojmë nga punonjësit të tregojnë gjykim të shëndoshë dhe të menaxhojnë në mënyrë proaktive rreziqet në punën e tyre të përditshme. Çdo anëtar i stafit tonë është i inkurajuar të shprehë opinionin apo qjykimin e vet mbi cështjet brenda përgjegjësive përkatëse. Gjithashtu ne veme ne dispozicion kanale nepermjet te cilave punonjesit dhe niveli i larte i menaxhimit mund te diskutojne per ceshtje te caktuara. Ne respektojmë ligjet, rregulloret dhe rregullat e vendeve ku bëjmë biznes dhe veprojme në përputhje me standardet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut (psh principet kryesore te ILO), lirisë se shoqërimit, mundësive të barabarta të punësimit si dhe ndalimit të punës së detyruar, të forcuar dhe punës së fëmijëve. Ne plotësojmë standarde konkurruese përsa i përket shpërblimit/paqesës që përkrah strategjinë e biznesit, vlerat tona si dhe qëllimet afatqjata të kompanisë dhevendosim masa për të mënjanuar konfliktin e interesave.

2.3.2. Jo diskriminim apo ngacmim

Ne inkurajojmë një ambient ku të gjithë punonjësit e trajtojnë njëri-tjetrin me respekt reciprok. Ne e vlerësojmë dhe përkrahim diversitetin, pasi bën të mundur shfaqjen e perspektivave të ndryshme. Qëllimi ynë është të maksimizojmë varietetin në grupet tona dhe të sigurojmë diversivitetin edhe në nivelet e larta të menaxhimit. Cdo formet diskriminimi (p.sh. për moshën e një personi, kombësinë, besimin fetar, gjininë, orientimin seksual apo pamundësinë fizike, opinion politik apo opinion tjeter) apo ngacimi seksual nuk janë në përputhje me mirëmbajtjen e një ambienti të integruar në punë, në të cilin punonjësit mund të arrijnë nivelet më të larta individuale të produktivitetit dhe qëllimeve të biznesit tonë. Nuk ka vend për justifikim për asnjë formë diskriminimi, ngacmimi apo kërcënimi në grupin Raiffeisen.

2.3.3. Jo dhunë

Kërcënime apo veprime dhune, verbale, psikologjike apo fizike, pavarësisht nëse kryhen në zyrë apo në ndonjë situatë tjetër që lidhet me punën, nuk tolerohen dhe do të raportohen menjëherë.

2.3.4. Shëndet dhe siguri në punë

Ruajtja e shëndetit dhe sigurisë në punë për stafin tonë është një çështje shumë e rëndësishme. Për këtë duhet të ndiqen në mënyrë rigoroze rregulloret përkatëse.

2.3.5. Aktivitetet e Biznesit Privat

Anëtarët e stafit nuk duhet të përfshihen në ndonjë aktivitet që ka konflikt me përgjegjësitë respektive në punë apo që ndikon negativisht reputacionin tonë. Çdo punonjës duhet të mënjanojë ndonjë konflikt të mundshëm interesi. Në rast të një konflikti te mundshëm apo pyetjesh, punonjësit duhet të përfshijnë drejtuesin përkatës dhe zyrën e përputhshmërisë.

2.3.6. Të flasësh në emër të bankës, Mediat sociale

Vetëm punonjës të caktuar mund të japin komente zyrtare në mediat e çdo lloji. Anëtarët e tjerë të stafit nuk duhet të përfshihen apo lidhen në emër të bankës, me ndonjë aktivitet publik me median, klientët, furnitorët, apo palë të tjera pa marrë më parë aprovimin nga njësia përkatëse, përgjegjës për komunikimin me Publikun. Ne jemi të vetëdijshëm që anëtarët e stafit tonë i përdorin mediat sociale për qëllime private. Përdorimi i mjeteve të tilla duhet të shoqërohet nga ligjet e aplikueshme dhe udhëzimet e brendshme, dhe duhet të merret në konsideratë reputacioni i grupit Raiffeisen, si edhe i të drejtave private të të tjerëve.

2.3.7. Mbrojtja e aseteve

Punonjësit janë të detyruar të trajtojnë me kujdes pronat, pajisjet apo tipe të tjera asetesh (përfshirë këtu edhe informacionin, pronën intelektuale, sekretet e biznesit apo informacion tjetër disponues) të klientëve tanë, furnitorëve dhe palëve të treta. Ata duhet të ndjekin proçedurat në fuqi për të parandaluar personat e paautorizuar të kenë akses dhe/ose bëhet e mundur të përdorin, ndryshojnë apo shkatërrojnë këto asete. Asetet duhet të përdoren për qëllimet e aprovuara dhe vetëm në përputhje me kushtet dhe termat e aplikueshme. Ky parim zbatohet gjithashtu edhe në përdorimin e emrit të grupit Raiffeisen, lehtësirave dhe marrëdhënieve për qëllime bamirësie, dhe mund të përdoren vetëm pas aprovimit paraprak siç kërkohet nga politikat e grupit Raiffeisen.

2.4. Përputhja me Ligjet dhe Rregulloret tona

2.4.1. Përputhja me rregullatorët

Ne jemi në përputhje të plotë me ligjet, rregullat dhe rregulloret e aplikueshme. Çdo punonjës i yni duhet të ketë njohuri ne lidhje me kërkesat rregullatore që aplikohen në punët e tij/saj dhe duhet te performoje ne menyren e duhur te gjitha trajnimet e domosdoshme. Ne inkurajojmë anëtarët e stafit tone të kërkojnë informacion në lidhje me ligjet, rregullat dhe rregulloret që lidhen me punët e tyre.

2.4.2. Bashkëpunimi me autoritetet

Ne i mbajmë marrëdhëniet tona me rregullatorët të hapura, produktive dhe bashkëpunuese. Në rast investigimi, kontrolli, kërkese nga rregullatori, ne bashkëpunojmë plotësisht dhe sigurojmë të gjithë informacionin përkatës në kohë dhe në masën që kërkohet dhe lejohet nga ligjet e aplikueshme.

2.4.3. Financa dhe raportimi

Regjistrat tanë, pasqyrat financiare dhe raportimet ndaj rregullatorit duhet të pergatiten në përputhje me ligjet dhe parimet e aplikueshme të financës.

2.4.4. Taksat

Ne veprojmë në kuadrin ligjor të taksimit dhe kontribuojmë në ekonomitë e vendeve ku bëjmë biznes, nëpërmjet pagesës së taksave. Punonjësit tanë janë të detyruar të shmangin të gjitha praktikat që përmbajnë evazion të paligjshëm të pagimit të taksave.

2.4.5. Konkurrenca e drejtë

Ne jemi të zotuar të promovojmë tregje të lira dhe konkurruese dhe ne jemi në përputhje me rregullat e konkurrencës së drejtë dhe rregullat që diktojnë sjelljen në treg, në nivel ndërkombëtar.

2.4.6. Lobimi

Ne jemi politikisht neutral. Në kushtet e një politike strikte, Këshilli Drejtues mund të autorizojë dhënien e kontributeve. Vetëm stafi i autorizuar lejohet të marrë pjesë në lobime, p.sh. duke prezantuar pozicionin apo opinionin tonë gjatë një proçesi legjislativ apo rregull vendosës.

2.5. Lufta kunder krimit financiar

2.5.1. Mitmarrja/mitdhënia dhe korrupsioni

Mitmarrja/mitdhënia mund të marrë forma të ndryshme, duke përfshirë ofertën ose pranimin e pagesave direkte ose indirekte, shërbimeve, dhuratave të ekzagjeruara, dhurimet e bamirësisë, sponsorizimet, trajtimet preferenciale apo lehtësimin e pagesave (psh lehtesimin e nje sherbimi). Çdo përpjekje për mitmarrje/mitdhënie apo dhurime te paligjshme duhet të mos pranohet nga stafi ynë. Janë të papranueshme dhe jo te tolerueshme aktet e mitmarrjes/mitdhënies apo korrupsionit nga ana e anëtarëve të stafit, furnitorëve dhe të tjerë me të cilët ne bëjmë biznes apo që veprojnë nën emrin tonë. Vemendje e veçantë i kushtohet marrëdhënieve me zyrtarët publikë. Ne nuk marrim pjesë në asnjë transaksion në të cilin ka një arsye për të besuar që ka përfshirje të mitmarrjes/mitdhënies apo korrupsionit.

2.5.2. Pranimi dhe dhënia e dhuratave dhe ftesat

Punonjësit tanë mund të pranojnë apo ofrojnë Dhurata dhe ftesa qe jane të përshtatshme brenda një situate të caktuar, duke qenë subjekt i kufizimeve, aprovimeve dhe kritereve të vendosura në rregullat tona të brendshme. Dhuratat si ekuivalent i parasë në dorë, nuk duhet të jepen apo pranohen në asnjë rrethanë. Në asnjë rrethanë dhuratat e korporatës, ftesat apo shpenzimet, nuk duhet të lejojnë interpretimin e tyre si mitmarrje/mitdhënie apo si ndonjë formë tjetër jo të përshtatshme pagese apo kompensimi.

2.5.3. Parandalimi i pastrimit të parasë dhe financimit të terrorizmit

Ne duhet të jemi në përputhje me të gjitha ligjet e parandalimit të pastrimit të parasë dhe financimit të terrorizmit. Qëllimi ynë është të bëjmë biznes vetëm me klientë me reputacion te pastër, të përfshirë në aktivitete biznesesh legjitime, me fonde të ardhura nga burime legjitime. Çdo entitet i grupit RBI ndjek proçedurat e analizës "Njih Klientin Tënd" bazuar mbi rrezikun, dhe ndërmerr hapa të arsyeshme për të parandaluar, identifikuar dhe raportuar transaksionet e dyshimta.

2.5.4. Sanksionet ekonomike, embargo

Marrëveshjet e biznesit me individë apo entitete, që bëjnë tregti të të mirave apo teknologjive të caktuara (përfshirë shërbimet financiare), që ndikohen nga sanksionet dhe embargot, janë të lejueshme vetëm nëse kryhen në përputhje të plotë me sanksionet e aplikueshme dhe legjislacionin e embargos. Çdo anëtar i stafit është përgjegjës për zbatimin e rregullave respektive në punën e përditshme.

2.5.5. Tregtimi i brendshëm dhe abuzimi i tregut

Shkeljet që lidhen me tregtimin e brendshëm dhe manipulimin e tregut, mund të kenë pasoja të rënda, përfshirë këtu edhe ndërprerjen e kontratës së punës, ashtu si edhe gjoba civile dhe/ose kriminale dhe këto mund të kenë pasoja serioze në reputacionin tonë dhe besimin e publikut. Si rrjedhim, është i ndaluar tregtimi në bono të çdo kompanie, për të cilën disponohet material dhe informacion jopublik. Ne nuk tolerojmë asnjë përpjekje për manipulim apo ndërhyrje të tregjeve apo çmimeve të instrumentave financiare, limiteve, produkteve "commodities".

2.6. Përgjegjësia sociale dhe mjedisore

2.6.1. Përgjegjësia e korporatës sonë

Në botëkuptimin tonë, biznesi ynë mund të ketë një efekt të rëndësishëm në shtyllat e qëndrueshmërisë: në sferën ekonomike, në shoqëri dhe në mjedis. Kjo reflektohet në strategjinë tonë të qëndrueshmërisë si një "bankier i përgjegjshëm", një "partner i drejtë" dhe një "qytetar aktiv i korporatës". Si rrjedhim ne mundohemi që të arrijmë rezultate fitimprurëse afatgjata ndërkohë që evitojmë ndër të tjera, dëmtimin shoqëror dhe atë të mjedisit nepermjet praktikave perkatese, te duhura dhe analizuara. Gjithashtu ne duam të japim kontributin tonë në përmirësimin e mbrojtjes së mjedisit dhe standardeve shoqërore. Ne jemi në dijeni të fushave sensitive të biznesit (sidomos, por jo të kufizuar, në energjinë bërthamore, minierave, mjetet dhe tenkologjitë ushtarake, lojëra fati), që ne i trajtojmë me kujdes dhe për të cilat ndiqen politikat e brendshme nga të gjithë anëtarët e stafit.³

2.6.2. Të drejtat e njeriut

Ne respektojmë dhe mbështesim mbrojtjen e të drejtave të njeriut të përcaktuara në Konventën Europiane mbi të Drejtat e Njeriut, si edhe Deklaratën e Përgjithshme për të Drejtat e Njeriut. Ne kemi qëllim të angazhohemi në biznese që janë në përputhje me këto parime. Ne përpiqemi të mos financojmë direkt apo indirekt, ndonjë transaksion, projekt apo palë dhe as të bashkëpunojmë me ndonjë partner biznesi (përfshirë klientë, ofrues shërbimesh dhe furnitorë) që nuk përputhet me këto standarde apo dyshohen për shkelje të të drejtave të njeriut. Ne mundohemi të mos përfshihemi në biznese me produkte të cilat përdoren si mjet për shtypjen apo ndalimin demonstratave, çështjeve politike apo shkelje të tjera të të drejtave të njeriut. Kjo gjen zbatim sidomos në vendet ku vazhdojnë apo pritet të ketë trazira politike, konflikte ushtarake apo shkelje të tjera të të drejtave të njeriut.

2.6.3. Mbrojtja e mjedisit

Ne kujdesemi për mjedisin dhe si rrjedhim e konsiderojmë ndikimin mbi të në bizneset tona. Ne kemi preferencë për bizneset që zbatojnë teknologji transformative dhe kundër ndotjes, me qellim kryesor te ulim prodhimin e gazit te demshem dhe gjithashtu zgjedhim furnitorë duke marrë parasysh balancën ambientale dhe masat respektive. Ne punojmë që të kryejmë detyrat tona në mënyrë të sigurt duke minimizuar ndikimin negativ në mjedis dhe duke ulur emetimin e karbonit. Ne presim që edhe ofruesit e shërbimeve dhe furnitorët të ndjekin standardet tona. Financimi apo pjesëmarrja në transaksione apo projekte që vendosin ambientin në rrezikun e një efekti shkatërrues të vazhdueshëm e perhershem (p.sh. shkatërrimi i pyjeve, ndotja e tokës, ujërave apo ajrit) nuk janë në përputhje me administrimin e biznesit tonë. Punonjesit tane duhet të mendojnë për efektet e mundshme të dëmshme mbi mjedisin dhe riskun e mundshëm të dëmtimit të reputacionit tonë, në çdo vendim transaksionesh apo projektesh, sidomos kur ne mundësojmë financimin.

2.6.4. Kontributi në shoqëri

Ne jemi në dijeni të rolit tonë në shoqëri. Ne promofojme ndermarrjen e qendrueshme midis klieteve tane. Ne duam të kontribuojmë në përmirësimin e shoqërisë dhe ndërmarrim veprime brenda mundësive tona. Ne veprojme ne nje menyre te pergjegjshme shoqerore, duke nxitur mireqenien afatgjate te njerezve dhe aktiviteteve ne tregjet tona. Ne përkrahim organizatat jofitim prurëse dhe bamirëse, në përputhje me politikën tonë mbi sponsorizimet e aktiviteteve dhe donacioneve. Megjithatë, donacionet për arsye bamirësie, në asnjë rrethanë nuk duhet të përdoren si një kusht apo mënyrë për të influencuar vendimet apo zyrtarët publikë. Ne inkurajojmë anëtarët e stafit tonë të marrin pjesë vullnetarisht në programet vullnetare të korporatës sonë.

